

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДНІПРОВСЬКИЙ ТРАНСПОРТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

протокол № 2 від 19.12.2024 р.

Голова педагогічної ради

 Вадим ДАШКО

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НАВЧАЛЬНІ МАЙСТЕРНІ

Введене в дію наказом
№ 188 від 24.12.2024 р.

м. Дніпро
2024

Розробники положення:

- заступник директора з виробничого навчання, викладач вищої категорії, викладач-методист Ярмошенко М.В.
- методист, викладач вищої категорії, викладач-методист Ковтун В.В.

Матеріал «Положення про навчальні майстерні» розглянуто і ухвалено на засіданні методичної ради Дніпровського транспортно-економічного фахового коледжу.

Заступник директора з навчальної роботи

Надія УЛАСЕВИЧ

1. Загальні положення.

1.1. Навчальні майстерні створюються наказом директора фахового коледжу як структурний підрозділ відповідно до галузевих стандартів фахової передвищої освіти, державних освітніх стандартів спеціальностей, Статуту Коледжу і діють на підставі Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Статуту Дніпровського транспортно-економічного фахового коледжу, Положення про організацію освітнього процесу у Дніпровському транспортно-економічному коледжу та інших нормативно-правових актів.

1.2 Навчальні майстерні є навчальною базою фахового коледжу і забезпечують поєднання навчання з відпрацюванням практичних навичок згідно напрямів підготовки здобувачів освіти.

1.3 Навчальні майстерні створюються з метою формування загальної та професійної культури здобувачів освіти, створення умов для якісного навчання основам професії, підвищення мотивації здобувачів освіти до професійної діяльності, надання допомоги у підготовці до практичних занять, до виробничої практики, підвищення якості підготовки фахівців.

1.4 Навчальні майстерні коледжу, це спеціально обладнані навчальні приміщення для проведення слюсарних, верстатних, електрорадіомонтажних, демонтажно-монтажних робіт з вузлами і агрегатами автомобілів і забезпечують навчально-виробничу, методичну та виховну роботу.

1.5. Кількість кредитів ЄКТС, навчальних годин та години і терміни навчальних та виробничих практик визначаються освітньо-професійними програмами та навчальними планами по спеціальностях.

1.6 Устаткування навчальних майстерень повинно відповідати вимогам санітарно-технічних нормативів, гігієнічних вимог та положенням з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.7 До складу майстерень входять допоміжні приміщення, що призначені для зберігання навчально-наочних посібників, навчального обладнання, матеріалів, незакінчених робіт та встановлення електрифікованого обладнання, яке використовується викладачем (майстром) для виконання заготівельних робіт. Приміщення навчальних майстерень повинні бути світлими, теплими і сухими.

1.8. Безпосередня організація та керівництво роботою навчальних майстерень у відповідності з посадовою інструкцією покладається на завідувача навчальної майстерні, який призначається директором коледжу.

1.9. Загальне керівництво роботою навчальних майстерень здійснює заступник директора з навчально-виробничої роботи.

1.10. Майно навчальних майстерень становлять основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в балансі закладу освіти.

2. Основні напрямки та зміст діяльності навчальних майстерень

2.1 Навчальні майстерні здійснюють діяльність за наступними напрямками:

2.1.1 організаційна робота;

2.1.2 навчально-методична робота;

2.1.3 робота щодо створення та вдосконалення навчально-методичного комплексу;

2.1.4 поза аудиторна робота;

2.1.5 узагальнення передового досвіду роботи.

2.2 Завідувач навчальною майстернею повинен:

2.2.1 розробляти та вдосконалювати навчально-методичний комплекс з практичного навчання спеціальності;

2.2.2 забезпечувати майстерні необхідним обладнанням, інструментами та матеріалами відповідно до наскрізних програм навчальних практик;

2.2.3 знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, правила безпечного поводження з устаткуванням, механізмами, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

2.2.4 додержуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;

2.2.5 утримувати у відповідності з технологічними вимогами і умовами експлуатації навчально-виробниче обладнання майстерні, своєчасну підготовку до заняття в навчальних майстернях;

2.2.6 проводити реконструкцію і модернізацію навчально-виробничого обладнання, інвентаря, інструмента в відповідності до перспективних планів,

забезпечувати готовність майстерень до нового навчального року з проведенням атестації робочих місць здобувачів освіти;

2.2.7 нести безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентаря тощо;

2.2.8 розробляти і переглядати інструкції з охорони праці для навчальних майстерень;

2.2.9 слідкувати за здійсненням навчання та інструктажу з охорони праці під час роботи, що передбачені навчальними вимогами, і при виконанні практичних робіт з професії з обов'язковим вивченням вимог стандартів безпеки праці і з обов'язковою реєстрацією в журналі;

2.2.10 забезпечувати наявність нормативно-технічної документації, правильне збереження матеріальних цінностей.

2.2.11 проводити профілактичний огляд і своєчасний ремонт устаткування, брати участь у комісіях з проведення інвентаризацій матеріальних цінностей і ревізій.

2.2.12 вирішувати питання модернізації устаткування і технічного обладнання.

2.3 На завідуючого навчальною майстернею покладається:

2.3.1 впровадження нових технічних досягнень і передових методів практичного навчання;

2.3.2 створення необхідних умов праці відповідно до вимог з охорони праці та техніки безпеки;

2.3.3 виконання оперативної роботи щодо матеріально-технічного забезпечення проведення практик;

2.3.4 налагоджування техніки, обладнання підготовка їх до занять;

2.3.5 організація та проведення заходів з охорони праці, протипожежної безпеки та техніки безпеки;

2.3.6 забезпечення ведення обліку і складання звітності;

2.3.7 здійснювати методичну роботу, ремонт обладнання, забезпечення освітнього процесу необхідною технічною та технологічною документацією, тощо.

2.4 Завідувач навчальною майстернею бере участь:

2.4.1 у оглядах навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень;

2.4.2 розробці заходів щодо поліпшення умов роботи і недопущенню травматизму на довірених ділянках;

2.4.3 у комісіях з проведення інвентаризацій матеріальних цінностей і ревізій;

2.4.4 у розслідуванні нещасних випадків.

2.5 Завідувач навчальною майстернею готує необхідні матеріали для:

2.5.1 заступників директора;

2.5.2 до річного звіту з практик та підсумкової педагогічної ради.

2.6 Завідувач навчальною майстернею відстежує стан:

2.6.1 охорони праці, протипожежної безпеки і промисловій санітарії при роботі з устаткуванням;

2.6.2 технічної працездатності устаткування ввіреного підрозділу.

3. Основні вимоги до навчальних майстерень:

3.1 Навчальні майстерні в коледжі складаються з приміщень для проведення слюсарних, верстатних, електрорадіомонтажних, демонтажно-монтажних робіт з вузлами і агрегатами автомобілів ;

3.2 Навчальні майстерні оформляються відповідно до змісту діяльності щодо навчання здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр».

3.3 Навчальні майстерні повинні містити:

- навчально-методичний комплекс з навчальної практики;

- робочі програми навчальних практик;

- контрольно-діагностичні матеріали (тестові завдання, завдання для контрольних робіт, тощо);

- стенд з охорони праці.

3.4 Навчальні майстерні оснащуються відповідним обладнанням, технічними засобами навчання, навчально-наочними посібниками, всіма необхідними засобами навчання для організації виробничого процесу у відповідності з діючими типовими переліками для спеціальності.

3.5 Кожен здобувач освіти забезпечується обладнанням у відповідності за спеціальністю робочим місцем з урахуванням вимог до організації навчально-виробничого процесу, оборони праці.

3.6 Навчальні майстерні забезпечуються засобами пожежогасіння і медичною аптечкою.

3.7 Навчальні майстерні повинні відповідати естетичним та гігієнічним вимогам.

4. Організація проведення практик в майстернях

4.1 Практика у здобувачів освіти фахового коледжу в навчальній майстерні організовується у відповідності з навчальними планами, діючими програмами та графіком навчального процесу.

4.2 Практику в навчальній майстерні проводять викладачі фахових дисциплін відповідної спеціальності та майстри виробничого навчання.

4.3 Під час проведення практики здобувачі освіти забезпечуються робочими місцями, основними та допоміжними матеріалами, інструментами, тощо.

4.4 Зміст етапів практики визначається наскрізними програмами практик за спеціальностями, які встановлюють дидактично обґрунтовану послідовність формування в здобувачів освіти системи професійних умінь та навичок відповідно до майбутньої спеціальності.

4.5 На підставі наскрізних програм практик циклові комісії складають робочі програми практик за спеціальностями.

4.6 За зміст програм практик та здійснення методичного керівництва практикою відповідають циклові комісії.

4.7 В навчальній майстерні можуть організовуватись виставки перегляди зразків виконання індивідуальних завдань здобувачів освіти.

5. Вимоги до приміщень майстерень

5.1 Кількість робочих місць майстерні визначається з урахуванням поділу на підгрупи у відповідності до встановлених діючих нормативів.

5.2 Навчальні майстерні повинні відповідати вимогам діючого законодавства.

5.3 Навчальна майстерня повинна повністю забезпечуватися засобами пожежогасіння, вуглекислотними вогнегасниками та універсальними аптечками першої допомоги.

5.4 Майстерні повинні відповідати вимогам «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу» (наказ МОН України №659 від 16.05.2019, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 13 червня 2019 року за №612/33583; ДНАОП 80.22-1.02-74 «Правил з техніки безпеки і виробничої санітарії для шкільних і навчально-виробничих майстерень, а також для навчальних комбінатів, цехів (прольотів, дільниць) і підприємств, у яких проводиться трудова підготовка учнів», затверджених Міністерством освіти України; Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти (наказ МОН України від 13.08.2007 №730 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2007 р. за № 990/14257).

5.5 Приміщення майстерень оформляється стендами, таблицями, і плакатами з безпеки праці і виробничої санітарії, технології виконання робіт, профорієнтації тощо. Колір фарбування стін, обладнання, інструментів добирається відповідно до вимог ергономіки і технічної естетики, з використанням кольорів і знаків безпеки.

5.6. При виконанні конкретних видів робіт робочі місця здобувачів освіти забезпечуються інструкціями з безпеки праці. Вони складаються на основі затверджених Типових інструкцій, розроблених Міністерством освіти і науки України, і затверджуються директором коледжу. Інструкції переглядаються в міру потреби.

5.7. До виконання кожного виду робіт здобувачі освіти допускаються тільки після проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

5.8. Висновок про придатність майстерень для проведення занять оформляється щорічно відповідним актом комісією з прийому готовності коледжу до навчального року.

5.9. Режим занять, умови навколишнього середовища в навчальних майстернях визначаються з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог щодо організації практичного навчання здобувачів освіти, затверджених Державною санітарно-епідеміологічною службою Міністерства охорони здоров'я України.

5.10. Адміністрація коледжу здійснює заходи, що сприяють модернізації майстерень, систематичному поповненню їх обладнанням, поліпшенню технічного обслуговування, раціоналізації робочих місць.

5.11. Викладачі спецдисциплін(майстри) - керівники практики несуть відповідальність за виконання зобувачами освіти правил безпеки праці, виробничої санітарії, за їх охорону життя та здоров'я.

5.12. Використання навчальних майстерень, їх обладнання в цілях, не передбачених даним Положенням, забороняється.

6. Документація навчальних майстерень

6.1. Документація навчальних майстерень включає в себе паспорт навчальної майстерні, журналу інструктажів з охорони праці.

6.2. Завідувач навчальної майстерні оформляє паспорт навчальної майстерні, що включає:

6.2.1. Акт вводу в експлуатацію;

6.2.2. План розташування обладнання навчальної майстерні;

6.2.3. Загальні відомості та характеристика майстерні;

6.2.4. Характеристики основних параметрів санітарно-технічного стану приміщення.

6.2.5. Перелік наочного приладдя стендів, таблиць і плакатів з безпеки праці і виробничої санітарії.

6.2.6. Перелік осіб, які проводять практику в майстерні.

6.2.7. Перелік всіх навчальних практик, які проводяться в майстерні та графік їх проходження;

6.2.8. Стан інженерно-технічних комунікацій та системи захисту приміщень.

6.3 Навчальна майстерня повинна мати наступну документацію з охорони праці:

6.3.1. Інструкції з охорони праці;

6.3.2. Правила внутрішнього трудового розпорядку;

6.3.3. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці для здобувачів освіти;

6.3.4. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці керівників практик.

6.3.5 План евакуації.

6.4 Інша нормативна документація:

6.4.1. Річний план роботи;

6.4.2 Книга обліку обладнання та матеріальних цінностей.

6.4.3 Інвентарний список основних засобів.

Заступник директора з
виробничого навчання

Михайло ЯРМОШЕНКО